

ROCKtheALPS: Usklajeno kartiranje naravne ogroženosti zaradi skalnih podorov ter zaščitne funkcije gozdov na območju Alp

Gozdovi v alpskem prostoru imajo zelo pomembno zaščitno vlogo pri upravljanju z naravnimi nesrečami in zmanjševanju tveganja pred njimi. Lahko vplivajo na večjo stabilnost pobočij in tako npr. zmanjšajo ogroženost zaradi skalnih podorov na sprejemljivo raven. Ohranitev in krepitev zaščitne funkcije gozdov je torej ključna za razvoj učinkovite strategije za ohranjanje kakovostnega življenja v alpskem prostoru. V želji, da bi zmanjšale ogroženost zaradi skalnih podorov in povečale zaščitno funkcijo gozdov, se regionalne in nacionalne oblasti soočajo z enakimi potrebami in izzivi, vendar doslej še ni bilo skupnih prizadevanj pri iskanju rešitve. Usklajeno mednarodno sodelovanje namreč omogoča celovitejši pogled na problematiko in učinkovitejše iskanje rešitve, saj vsaka izmed držav lahko prispeva svoje znanje, izkušnje, pristope ter primere dobrih praks.

Projekt ROCKtheALPS združuje alpske države z namenom boljšega prepoznavanja ogroženosti zaradi skalnih podorov, kar lahko zagotovi učinkovitejše ukrepe zaščite.

Glavni cilji projekta so:

- razvoj prvega usklajenega regionalnega modela za ocenjevanje ogroženosti pred skalnimi podori na območju Alp z upoštevanjem že razvitih metodologij kartiranja ogroženosti skalnih podorov,
- razvoj enovite metode za celotno območje Alp, ki bo temeljila na kartiranju ogroženih območij pred skalnimi podori in zaščitne funkcije gozdov,
- uporaba rezultatov kot podpora lokalnim oblastem pri preprečevanju in zaščiti pred skalnimi podori ter kot vodilo za trajnostno gospodarjenje z gozdovi.

Projekt, ki je del evropskega transnacionalnega programa Interreg Območje Alp, se je začel konec leta 2016 in se bo končal leta 2019. V projekt so vključene raziskovalne inštitucije, zavodi in univerze iz naslednjih držav: Francije, Italije, Avstrije, Nemčije in Švice.

V projektu Slovenijo zastopajo trije partnerji, in sicer Zavod za gozdove Slovenije (Jurij Beguš), Biotehniška fakulteta – Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire (doc. dr. Milan Kopal) in Gozdarski inštitut Slovenije (dr. Mitja Skudnik). Projekt so podprli: Ministrstvo za okolje in prostor – Agencija RS za okolje, Ministrstvo za obrambo – Uprava RS za zaščito in reševanje, Ministrstvo za infrastrukturo – Direkcija RS za infrastrukturo, LOCUS prostorske informacijske rešitve, Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

Projekt je vsebinsko razdeljen na pet delovnih paketov, znotraj katerih bodo potekale različne aktivnosti.

- **Delovni paket 1:** Pri prvem delovnem paketu je vodilni partner Univerza v Ljubljani, Biotehniška fakulteta, Oddelek za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire. Cilj prvega paketa je razvoj inovativne metodologije, imenovane ROCK-EU, za ocenjevanje potencialnih območij proženja skalnih podorov na podlagi enotnih meril in objektivnih podatkov za območje Alp. Čeprav so v zadnjih dveh desetletjih že razvili in preizkusili različne načine, pa doslej še ni nobenega, ki bi zaobjel specifičnost vseh alpskih držav v taki meri, kot je cilj pri novemu načrtovanem modelu.
- **Delovni paket 2:** Vodilni partner drugega delovnega paketa bo Zvezni raziskovalni in izobraževalni center za gozdove, naravne nesreče in pokrajino iz Avstrije. Glavni cilj bo razvoj orodja TORRID, ki bo ocenjevalo zaščitno funkcijo gozda pred skalnimi podori in bo le-to ponazorilo z indeksom za zmanjševanje tveganja. Orodje bo hkrati opredelilo optimalne lastnosti gozda za učinkovito zmanjševanje tveganja. Aplikacija ROCK-EU GIS bo služila za prepoznavanje gozdov, ki ležijo pod problematičnimi območji proženja skalnih podorov.
- **Delovni paket 3:** Vodilni partner tretjega delovnega paketa bo Avstrijsko zvezno ministr-

stvo za kmetijstvo, gozdarstvo, okolje in upravljanje z vodami. Delovni paket se bo osredotočal na razvoj prve usklajene karte varovalnih ekosistemskih funkcij gozda pred skalnimi podori za celotno območje Alp. Prva delovna paketa bosta služila kot podlaga za zagotovitev natančne karte varovalnih gozdov pred skalnimi podori za nivo NUTS3.

- **Delovni paket 4:** Univerza v Torinu – Oddelek za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano – bo vodilni partner četrtega delovnega paketa, ki se bo ukvarjal z ekonomskim vrednotenjem varovalne ekosistemske funkcije gozdov pri zaščiti zaradi skalnih podorov. Metodologije, ki bi lahko ekonomsko ovrednotila varovalno funkcijo gozda in tako omogočila primerjavo med državami, za enkrat še ni.

- **Delovni paket 5:** Cilj petega delovnega paketa, katerega vodilna partnerica bo Univerza v Padovi, bo promocija rezultatov projekta, in sicer preko digitalnih kart, delovnih dogodkov, razpoložljivih podatkov, novic ter sintetičnih vodil (v digitalni obliki).

Več informacij o projektu lahko najdete na spletni strani projekta:

<http://www.alpine-space.eu/projects/rockthealps/en/home>

Barbara Žabota, doc. dr. Milan Kobal,
dr. Mitja Skudnik

Interreg
Alpine Space

